

Starpvaldību bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu pakalpojumu zinātnes-politikas platforma

Publicēts: 04.04.2020.

Starpvaldību bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu pakalpojumu zinātnes-politikas platforma

No angļu val.: *The Intergovernmental Science-Policy Platform of the Biodiversity and Ecosystem Services (IPBES)*

Īsi par platformu

Oficiāli **nodibināta** 2012. gadā kā neatkarīga ANO valstu organizācija, lai uzlabotu politikas un zinātnes sadarbību dabas aizsardzībai un saprātīgai izmantošanai, cilvēces labklājībai un ilgtspējīgai attīstībai.

Lai to īstenotu, Platforma apkopo pieejamo un nosaka nepieciešamo informāciju, veicina jaunu un labāku zināšanu rašanos un iesaka kā īstenot dabas aizsardzības politiku.

Platformas darbību nodrošina brīvprātīgas iemaksas un tādas institucionālas struktūras kā: dalībvalstu sanāksme, sadarbības līgums ar UNDP, UNESCO, FAO un UNEP, Multidisciplinārs ekspertu panelis, Birojs, sekretariāts un ekspertu darba grupas.

Platformas interneta tīmekļa vietne: <http://www.ipbes.net/>

Kontaktpersona Latvijā:

Dabas aizsardzības departamenta vecākais referents
Valdimārts Šļaukstiņš tālr. 67026523,
valdimarts.slaukstins@varam.gov.lv.

Kas ir bioloģiskā daudzveidība un ekosistēmu pakalpojumi?

Bioloģiskā daudzveidība vai dabas daudzveidība ir visu Zemes dzīvības formu dažādība. Tā ir gan augu, dzīvnieku un mikroorganismu, gan to gēnu, gan ekosistēmu daudzveidība.

Ekosistēma ir dzīvo organismu un nedzīvās dabas elementu apvienojums, kas mijiedarbojas, kopā veidojot vienotu sistēmu, piemēram, mežs, upe, upes sateces baseins, jūra.

Dabā un ekosistēmās notiek dažādi ekoloģiski procesi, kurus no cilvēka skatu punkta var saukt arī par ekosistēmu pakalpojumiem. Tie ietver, piemēram:

nodrošināšanu ar pārtiku, degvielu un šķiedru;

nodrošināšanu ar celtniecības materiāliem;

gaisa un ūdens attīrīšanu;

atkritumu sadalīšanu;
klimata stabilizēšanu;
plūdu, sausuma, vēja un ekstremālu temperatūru mazināšanu;
augšnes auglības veidošanu un atjaunošanu;
augu (tajā skaitā labības) apputeksnēšanu;
kaitēkļu un slimību ierobežošanu;
ģenētisko resursu saglabāšanu;
estētiskos un ar kultūras vērtībām saistītos ieguvumus.

Kādēļ tie jāaizsargā?

Dabas saglabāšana ir mūsu interesēs. Gan tādēļ, ka tā ir vērtība pati par sevi, gan tādēļ, ka dabu un tās ekosistēmu pakalpojumus izmanto dažādās nozarēs, piemēram, lauksaimniecībā, kosmētikas ražošanā, farmācijā, celulozes ražošanā, dārzkopībā, būvniecībā un tūrismā un atpūtā.

Kopumā mūsu un visas sabiedrības veselība un arī ekonomika ir saistīta ar dabu un tajā notiekošiem procesiem. Tā piemēram, būtu nepraktiski lielos apjomos aizvietot dabisku procesu, ko augkopības kaitēkļu ierobežošanā vai augu apputeksnēšanā veic dažādi dzīvnieki.

Tādēļ, plānojot saimniecisko darbību, jāņem vērā, ka sugu izzušana un dabas noplicināšana var negatīvi ietekmēt ekoloģiskos procesus jeb ekosistēmu pakalpojumus un līdz ar to arī mūsu dzīves kvalitāti.

Papildu informācija: "[The Economics of Ecosystems & Biodiversity](#)" tīmekļa vietnē.

Platformas darba rezultāti

Lai katru dienu pasaulē pieņemtie lēmumi par saimnieciskās darbības attīstību būtu apdomātāki, Platforma apkopo, izskata un izvērtē pieejamo zinātnisko informāciju kā arī vietējo iedzīvotāju zināšanas un sagatavo tās tālākai izmantošanai politikā.

Viens no pirmajiem Platformas darba rezultātiem bija dažādu dabas un ekosistēmu novērtējumu kataloga izveidošana: <http://ipbes.web-staging.linode.unep-wcmc.org/>

Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu scenāriju un modeļu metodiskais un Pārtikas ražošanas, apputeksnēšanas un apputeksnētāju tematiskais novērtējums ir pirmie Platformas Darba programmas (2014-2018) [izdevumi](#).

Platformas darba grupās par ekosistēmu scenārijiem, par kapacitātes jautājumiem un par vietējo iedzīvotāju zināšanām piedalījās arī Latvijas nominēti eksperti.

Ekosistēmu pakalpojumu novērtēšana Latvijā

Lai veicinātu, ka arī Latvijā, plānojot saimniecisko darbību un teritorijas attīstību, ņemtu vērā ekosistēmu pakalpojumu ekonomisku novērtējumu, Dabas aizsardzības pārvalde no 2014. līdz 2020. gadam īsteno projektu "[Ekosistēmu un to sniegto pakalpojumu novērtējuma pieejas pielietojums dabas daudzveidības aizsardzībā un pārvaldībā](#)"

<https://www.varam.gov.lv/lv/starptvaldibu-biologiskas-daudzveidibas-un-ekosistemu-pakalpojumu-zinatnes-politikas-platforma>